

STUDENTENTS

IZNĀK 2 REIZES
MĒNESĪ

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSĀ
20 SANT.

K. Branta un K. Upeslejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris
Rīgā, Meierovica b. № 11, dzīv. 15. (Ieeja no Valdemāra ielas). Tālr. 32636. Runas stundas:
svētdienās no 11—12, pirmdienās no 18—19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste № 70. Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: Ls 3.—
Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant, tekstā 60 sant., sludin. daļa 20 sant., par
petitdrīdņu + 5% sludināj. nodoklis.

№ 165.

Sestdien, 3. maijā 1930.

VIII. ak. g.

Kad tiesneši paši sevi tiesā un aizstāv.

Tiesas zālē taisnības dievītei aizsietām acīm jāizlīdzina svaru kausi un jānoklausās divējāds balsis — viena apsūdzējamo, otra aizstāv. Turpretim pār universitātes ēku paceldamās simbolizētā zinātnes, kultūras un patiesības gaismā var brīvi noraudzīties un noklaustīties tiesājamā, kas pats labprātīgi gribējis nosēties apsūdzēto solā.

Runā prokurors: „Ja mums pietiek pilsoniskas drosmes **neicaijāt sevi ar pašuzslavām par lieliem sasniegumiem**, neapskurbināties ar saldiem māņiem, bet **skaidru skatu** raudzīties dzīvē, — tad mums jāatzīst, ka mūsu tauta ir pazaudējusi pamatus zem kājām. Mums jārod jaunai dzīvei jauni pamati. Vispirmām kārtām **mūsu dzīve jāceļ uz nopietna darba pamatiem**. Jaunatnei, kas izaugusi vieglākās apstākļos kā viņas tēvi un tēvu tēvi, jāmacās cienīt ikviens godīgs darbs. It īpaši jāsaprot, ka Latvija ir lauksaimniecības zeme un **ka izglītoti cilvēki var pacelt materiāli un apgarnot lauku sētu**. Tālāk jācenšas atrast mūsu dzīvei stils. Mums jārod mūsu kultūras stils **vienkāršība** — materiālās un gara dzīves saskaņojumā, **izsargājoties no ārišķībām**. Būtu laiks latviešu izglītotiem prast smelt no zinātnes un mākslas avotiem apskaidrotu prieku”.

Tev, lasttāj, savukārt būs prieks ar šo patieso un svaigu domu apgarnoto prokuroru iepazīties. Tā ir Angelika Gailīte savā raksta „Universitas” № 4. Tikpat patkami Tev, daiļā lasītāj, turpat iepazīties ar otru apsūdzētāju par sievietes pienākumiem: „Ir nepareiza tiekšanās pēc smalkas sabiedrības, jo bieži šai smalkā sabiedrībā zem izkoptām formām slēpjas **neizkopts gars**, un lielu garu saskatis arī zem neizkoptām formām. Mēs piegriežam par daudz vērtības miesai, atstājot novārtā garu... Ja nodosies darbam (sniegt palīdzīgu roku garīgaj pagrimšanai, kuŗa tagad Latviju pārjēmusi), tad neatliks laika vieglu romānu lasīšanai, apātījai un garīgam tukšumam. Lai inteliģentā sieviete iekāpo sev šo stāvokli ar sievišķīgiem līdzekļiem: tīru sirdi, skaidru prātu, visu aptvepošu mīlestību, un parāda sevi **ne vārdos, bet darbos**” (Nina Čakure, „Universitas” № 4).

Šis soģa balsis par mūsu akadēmisko jaunatni korporāciju izdotajā žurnālā sāk parādīties arvien vairāk, piem., K. Vanaga rakstā u. c. Ja vien telpas atļautu, nebūtu lieki viņas visas uzskaitīt, sevišķi tā interesantā stāvokļa dēļ, ka paši tiesātāji te reizē ir arī apsūdzētie, jo turpat „Universitas” 3. num. korporāciju filistru biedrību apvienības vicepriekšsēdētājs un viņu ideologs A. Bergs rakstā: „Korporāciju vienmēr augošais skaits un viņu locekļu skaita vienmēr lielāks pieklūdums novedis pie tā, ka **mūsu akadēmiskās jaunatnes lielum lielā daļa korporācijas ir izmeklējuši par savu sadzīves veidu un viņās savos studenta gados saņem savu sabiedrisko audzināšanu**”.

Šo korporāciju sabiedrisko audzināšanu vārdā saukuši un vēl stingrāk un skarbāk viņu nosodījuši arī vairāki korporāciju filistri: doc. Vītols, doc. Stiprais, inž. Paegle. Un nupat Letonia's jubilejas svinību runā viens no viņas vecākiem filistriem zīmīgi pateicis, ka korporācijas nav attaisnojušas uz viņām savā laikā liktās cerības.

Ja nu šai korporāciju sabiedriskās audzināšanas sistēmā viņu pašu soģi prasa tik daudz jaunu, dzīvinošu strāvu ieklūdināšanu un kaut arī tie pagaidām

ir vienīgi labi domāti vārdi, tad tomēr varētu viņiem ticēt, jo ikviens pilnīgāka dzīve vispirms jāiesākot ar savas nepilnības atzīšanu.

Bet tad gadu simteņu godība un svētumi visā savā varenībā atkal saņem pret tiesātājiem un dusmīgi zvadzina un krata ieročus pret tiem. Runā apsūdzētie aizstāvis: „Liekas, ka korporāciju garīgās dzīves izpratnei tuvojamies, tiklīdz ieejam viņu telpās. Tur gar sienām redzam ar lielu rūpību uzglabātas fotografijas no pašiem pirmajiem laikiem, redzam visu, kas atgādina korporācijas vēsturi, tās gēroni, kas paliek negrozāms uz visiem laikiem, vecās ierašas un paradumi, kas nepārtraukti turpinās, redzam to pašu „zemes tēvu”, dzirdam tās pašas tradicionālās dziesmas. Viss, ko satiekam korporācijas telpās, izdveš rūpīgi glabātu pagātnei, tradīcijas. Un ar tradīcijām gribētos apzīmēt korporāciju galveno saturētāju spēku... Viņas intuitīvi nojaus pagātnes valdzinošo autoritāti līdzīgi tam, ko sajuta Napoleona grenadieru priekš kaujas pie piramidām, kad tas viņiem teica: Kareivji, uz jums skatās gadu tūkstoši!”

Šo pagātnes varenību, kur pat no katras ar lielu rūpību pie vienas uzglabātas fotografijas dvesot pretim korporāciju garīgās dzīves izpratnei, slavina korporāciju ideologs A. Bergs („Universitas” № 3). Vienā un tai pašā laikā, vienā un tai pašā draudzē elkus, dievus nolād, brīdina neapskurbināties no saldiem māņiem un neicaijāt sevi ar pašuzslavām par lieliem sasniegumiem, bet aicina skaidru skatu, bez ārišķībām raudzīties nākotnē, pretim nopietnam darbam, latviskai vienkāršībai un turpat atkal šos elkus dievina, pielūdz un zver tiem mūžīgu uzticību.

Kāpēc to te vajadzēja pateikt un atgādināt? Tāpēc, lai atbildētu tikko pieminētā korporāciju ideologa ironijai sava raksta beigās: „Protams, korporācijas nav vienīgais studentu sabiedriskās dzīves veids, arī citiem veidiem ir savas eksistences tiesības, bet korporāciju gars un ideju saturs patiesbā arī viņos lielā mērā valda, un pat tās studentu organizācijas, kas stājas apzinātā opozīcijā pret korporācijām, bieži ir tikai korporāciju atšķaidījumi ar plānāku saturu. Arī to ir nopratusi korporatīvā jaunatne, kas tik noteikti pretojas visiem mākslīgiem mēģinājumiem no ārienes patvarīgi reformēt korporācijas”.

Šī apzinātā opozīcija, Berga kgs, nevis bieži, bet ļoti reti ir tikai korporāciju atšķaidījumi ar plānāku saturu. Un tad arī tā ir gan apzinātā, bet neatbildīgā opozīcija pret korporāciju sadzīves veidu. Pārējo studentu organizāciju ideoloģija un viņu ideju saturs, kā redzams, rakstītājam dažbrīd ir pavisam svešs un viņi nav atroduši par vajadzīgu pat drusku pantelesieties, bet raudzījušies uz viņām vienīgi caur savām iedomības brillēm.

Pie viena kapa tagad nu daļa bērnieku priecājas un smejas par to, ko otra raud un nožēlo. Priecājas tie, kuŗi apputējušo pagātnei grib apbēdīt un uzvelt kapa akmeni tai, bet raud un ceļ viņu augšā tie, kas grib to uzspodrināt atkal vecā spožumā. Bet par velti priecājas pirmie, jo arī šoreiz, tāpat kā vienmēr, asaras smaidus pārspēs.

Mums nevajadzēja un nevajaga jūsu atšķaidījuma, tāpat kā mums nav bijis vēlēšanās ar mākslīgu mēģinājumu palīdzību no ārienes patvarīgi reformēt korporācijas. To, ko daļa jūsu locekļu korporācijās tikai tagad prasa kapā nogremdēt, mēs jau 5 un vairāk gadus atpakaļ esam aprakuši un kapa akmeni uz necelšanos tam uzvēluši. Mūsu vēlēšanās arī nav bi-

jusi jūs patvarīgi reformēt, ir bijis tikai interesanti un simpatiski noraudzīties uz kādu jaunu vēsmu pacelšanos jūsu vidū. Cienībā ikviens korporāciju tagadējās dzīves nesamierināmais pretinieks būtu noraudzījies, ja šis vēsmas rastu tur plašāku atsaucību.

Es labi zinu, jums ne manas, ne citu pretinieku cienības nav vajadzīgs; jums pašiem viņas sev diezgan, bet tas pats pašlepnums un cita nicināšana jums neļauj un, kā redzams vēl ilgi neļaus nokratīt pagātnes biezo putekļu kārtu no kājām. Es šaubos par soģu un tiesātāju pašas korporācijās labiem nodomiem, bet ikreiz, kad viņi gribēs cīnīties un sapulcēties, radīsies kāds „Napoleons”, kas vedīs grenadierus pie piramidām uz sauks: „Gadu tūkstoši noraugās uz jums!” Un atkal visi bijībā aplūstis, un atkal tāpat kā senāk konventos pudeļu korķi paukšķēdami salutēs vecai buršu greznībai par godu, un atkal alus kausi vai ragi pacelsies. Būs aizmirsušies arī skaistie vārdi par sievietes pienākumiem, par smalkās sabiedrības neizkopto garu — rokas saskandinās un krāsotas lūpas tikpat kāri tukšos liķierus kafijas tasēs.

Rokas nolaidīši stāvēs labo nodomu paudēji un atzīs, ka tik mazā kapā tomēr tik daudz aprakt nevar. Aizbēruši to līdz jaunai reizei, viņi nožēlodami varēs teikt: „Tas tiešām būtu tik ļoti skaisti bijis, bet tam tā nebija nolemts būt!”

Enriks Aivieksta.

Studentu apvienības SELL centrālbiroja sanāksmes

1930. g. 6. aprīlī, Estijas studentu namā, Tartū.

Dienas kārtībā: 1. Sanāksmes atklāšana; 2. Centrālbiroja darbības ziņojums; 3. Revīzijas komisijas vēlēšanas; 4. Informāciju brošūru izdošana; 5. SELL konference; 6. Vasaras olimpiāde; 7. Centrālbiroja darbības programma 1930./31. m. g. 8. Centrālbiroja kases ziņojums par 1929./1930. m. g. 9. Centrālbiroja budžets 1930./31. m. g. 10. Dažādi jautājumi.

Piedalās: Somijas pārstāvis: Antti Soini, Olavi Vanne, sekretārs. Estijas pārstāvis: Hugo Paalmans, Haralds Raudzeps, ārlietu biroja priekšsēdētājs, Latvijas pārstāvis: Olgerts Rīteris, ārlietu biroja priekšsēdētājs, Pāvils Šmits, sekretārs, Lietuvas pārstāvis: Vladas Viliamas, ārlietu biroja priekšsēdētājs, Purvins, delegāts. Biroja vadītāja: Anna Perltz — Luht.

Kom. Rīteris plk. 17. atklāja sanāksmi (kom. Rempes vietā, kas aizkavēts sanāksmē piedalīties). Atklājot kom. Rīteris izsaka cerību, ka šai sanāksmē sekmīgi veiks uzstādīto programmu. Dienas kārtību groza liekot revīzijas komisijas vēlēšanu 2. punktā un informāciju brošūru izdošanu 3. punktā.

Revīzijas komisijā ievēl: Soini, Viliamas. Biroja vadītāja norāda uz grūtībām, kas radušās sakarā ar informāciju brošūru izdošanu, tāpēc ka gandrīz visas studentu apvienības nokavējušas informācijas materiālu iesūtīšanu. Vienīgi somu studentu apvienība ir ievērojusi nolikto termiņu. Visas pārējās apvienības iesūtījušas mēnesi, pat 6 nedēļas vēlāk par nolikto termiņu. Tā kā informācijas brošūras izdodamas ļoti ātrā laikā, tad šāda termiņa neievērošana radījusi lielas grūtības.

Tomēr biroja vadītāja cer, ka informācijas brošūras varēs iznākt 1. maijā. Sanāksme nolemj iepriekšējā centrālbiroja sanāksmes nolemto 4000 brošūru vietā izdot 3000 brošūras, ja tikai izdevniecība, kas uzņēmusies drukāšanu, būs ar šādu lēmumu mierā.

Nolemj visām pie C. I. E. piederošām studentu apvienībām nosūtīt pateicības eksemplāru. Nolemj sūtīt arī visām lielākām Eiropas universitātem.

Informācijas brošūras iznāks ar sekošu nosaukumu:

S. E. L. L.

Suomi — Eesti — Latvija — Lietuva. Augstskolas un studenti.

Pēc, sakarā ar informācijas brošūru izdošanu tehnisko detaļu noskaidrošanas, biroja vadītāja runā par centrālbiroja šī gada darbību. Tā kā šiemestris bijis samērā īss un biroja vadītājas uzmanība bijusi veltīta galvenā kārtā informācijas brošūru izdošanai, tad par pārējo darbību nav daudz ko ziņot.

Jāmin, ka studentu apvienības lielu vēribu piegriezušas savstarpējai informācijas apmaiņai. Būtu vēlami, lai šī parādība tikpat plašos apmēros turpinātos.

Centrālbiroja darbībā grūtības ienesis tas, ka iepriekšējās konferencēs un sanāksmēs pieņemtās rezolūcijas protokolos grūti saskatāmas. Lai zināmu pārskatu par centrālbiroja darbību gūtu, biroja vadītāja izstrādājusi SELL konferencē, kā arī sanāksmju lēmumu kodifikāciju.

Kom. Paalmans atzīst par ļoti vēlamu kodificētās rezolūcijas vēl līdz SELL konferencei nosūtīt studentu apvienībām, lai konferences dalībniekiem būtu pārskats par centrālbiroja līdzšinējo darbību.

Apskatot līdzšinējo darbību, atrada par ļoti vēlamu, lai centrālbirojs nodibinātu jo dzīvu vēstuļu apmaiņu ar atsevišķām studentu apvienībām, jo tā daudz ciešāk saistītu centrālbiroju ar studentu apvienībām. Arī biežāka informācijas apmaiņa būtu vajadzīga. Priekšsēdētājs kā piemēru min III. C. I. E. komisijas informācijas nolūkiem dibināto „News' Sheets,” ko piesūta studentu apvienībām.

Centrālbiroja studentu apvienībām vajadzētu informēt arī par savas valsts notikumiem un tā nodibināt ciešāku SELL un atsevišķo valšku sadarbību.

Kom. Vanne izsaka nožēlošanu, ka iepriekšējā gadā domātā ekskursija nav realizēta un izsaka vēlēšanos rīkot šai vasarā ekskursiju.

Kom. Paalmans ziņo, par Estijas ārlietu biroja izstrādāto šīs vasaras ekskursijas maršrutu un tā kā atrod to par interesantu, tad liek priekšā centrālbirojam lemt par šīs ekskursijas realizēšanu. Priekšlikumu arī pieņem.

Ekskursijas maršruts sekošs:

20. jūlija — 20. augustam. Helsinki — Tallina — Rīga — Kaunas. Berlin — München — Oberammergau — Lindau — Freiberg — o. Ulm — Heidelberg — Frankfurt — Darmstadt — Lieges (Izstāde) — Bruxelles (C. J. S.). un atpakaļ pār Holandi — Berline.

Piedalīšanās ekskursijā E. K. 200. (ieskaitot ceļa izdevumus un uzturēšanos viesnīcās).

Centrālbiroja vadītāja izsaka vēlēšanos, lai atsevišķās SELL apvienības biežāki rīkodu ekskursijas pašās SELL valstīs. Tas ļoti veicinātu sadarbību un tuvinātu SELL apvienības studentu organizācijas.

Kom. Rīteris atrod par sevišķi veicināmu atsevišķu fakultātu biedrību studiju ceļojumus. Šī nodoma realizēšanai kom. Rīteris liek priekšā nedēļas laikā iesūtīt pie augstskolām reģistrēto akadēmisko apvienību sarakstu.

Pieņem priekšlikumu sarīkoto ekskursiju laikā rīkot priekšlasījumus, kas lai sniegtu pārskatu par apmeklēto zemi.

Kom. Vanne iepazīstina sanāksmi ar SELL konferences programmu. Pamatīgi iztirzājot un pārrunājot abstinences jautājumu, nolemj, ka šāda organizācija pietiekoši savu darbu ir izpildījusi un atrod par nevēlamu un nevajadzīgu šādu parāllēlu organizāciju un nolemj to likvidēt.

Lai atsevišķās studentu apvienības vairāk vienu otrai tuvinātu un lai vai-

rāk arī varētu iepazīties ar viņu darbību, nolemjot nākošā S.E.L.L. konferences pieaicināt S.E.L.L. studentu apvienību laikrakstu redaktorus.

Vasaras olimpiāde notiks šogad Eestijā, septembra vidū. Programmu izstrādās pēc iespējas ātrāki, lai nosūtītu S.E.L.L. studentu apvienībām.

Revīzijas komisija nolasa centrāl-biroja kases ziņojumu par 17. III. 28. — 5. IV. 30.

Šai laikā centrālbirojam bijuši sekoši izdevumi:

Biroja vadītājam Eestijas kr.	750
Rakstāmie piederumi	12.10
Kanceļai	26.53
Pārakstīšanai	3.50
Protokolu redakcijai	3

801.13

Revīzijas komisija centrālbiroja grāmatas revidējot tās atradusi labā kārtībā un darbību apstiprinājusi.

Budžets 1930./1931. māc. gadam.

Izdevumi:

Uzturs	\$ 216—
Kanceļai	70—
Tulkojumi	40—
Biroja vadītāja ceļa izdev.	50—
Neparedzēti izdevumi	24—
	\$ 400—

\$ 400 : 4 = \$ 100.

Studentu apvienību dalības maksa nomaksājama 2 reizes sekošos termiņos:

1. maijā — par 1. pusi

1. novembrī — par 2. pusi.

Plk. 21.45. priekšsēdētājs konferenci slēdz izsakot sirsnīgu pateicību Eestijas studentu apvienībai par laipno uzņemšanu, kā arī visiem kommitētiņiem par piedalīšanos.

Studentu darba kolonijas Šveicē.

1925. g. Šveicē nodibinājis studentu darba kolonijas. Viņas ueradīja pēc-kaņa saimnieciskās nepieciešamības, bet tās dibinājās uz trii idejiskiem pamatiem.

Katru gadu Šveices studentu apvienība uzaicina visu Šveices augstskolu studentus dažas sava brīvlaika nedēļas veltīt radošam kultūras darbam. Dalībniekus sadala grupās, pa 50 cilvēku katrā, kuņas sadala pa kalnu apgabaliem, lai tās tur izvestu dažādus lauku uzlabošanas darbus.

Koloniju vadība pēdējos gados atrodas kāda studenta rokās, kam ir uzticēta visa atbildība. Katra atsevišķa kolonija izvēl savu priekšnieku, kam pirmā kārtā jāpārziņ sava kolonija. Abu šo instanču sadarbība ir personīgā takta jautājums. Vispār katrai kolonijai ir dota iespēja brīvība un pašnoteikšanās. Tikai nepieciešamos gadījumos kolonijas vadītājs uzliek studentiem zināmus pienākumus.

Projektu izvele un sagatavošana notiek ciešā saziņā ar attiecīgām valdības iestādēm, kas dod arī tehnisko vadītāju. Darbos stingri ievēro lietderību. Galvenā kārtā izved mazāk kvalificētus darbus, kuņu izpildīšana ar algotiem strādniekiem izmaksātu pārāk dārgi un tādēļ tie bieži varētu palikt nedarīti. Tādu darbu projekti Šveices kalnos ir ļoti daudz, nepalīdzinot ar šīm brīvām darba kolonijām bezdarbu.

Piemēram, šāda veida kolonija palīdzēja restaurēt Mixos pilsdrupas. 1926./27. g. Bosco apgabalā tā novāca kādas lavīnes atstātos gruvešus, palīdzēja atjaunot saposītās vietas. 1928. g. piedalījās plūdu postījumu novēršanas darbos. Visu koloniju darbība norisinājās kalnos apm. 1500 metru augstumā.

Vajadzīgos naudas līdzekļus savāca pa daļai no valsts, pa daļai no privātiem pabalstiem.

Varētu jautāt, kas liek studentiem strādāt primitīvos apstākļos no agra rīta līdz vēlam vakaram ar kapli un lāpstu rokā, kamēr sāk mūgura sāpēt un rokās sametas tulznas, ēdot vienkāršās koptīgās maltītes un guļot uz cietiem salmu maišiem kopējās telpās? Students nesastāv tikai no gara, bet arī no asinīm un muskuļiem, kas studiju laikā paliek novārtā. Tas ir pašai sargāšanās veids, kad viņi, izlietojami doto iespēju, noliek grāmatas un burtnīcas, un gara studijas papildina ar fizisku darbu kolonijā. Kamēr no šiem pašiem moliem izaugušie sporta veidi, kas bieži vien ir tikai sacensšanās spēkiem, dod tikai zināmu iekšēju neapmierinātību, tad koloniju darba beigās ir redzami sasniegtie darba rezultāti.

Tā šeit students jēmejs parādās arī kā devējs, un tas dod viņam sajūsmu, prieku palīdzēt, darbigas, spēcīgas rokas, un sniedz viņam arī apmierinājumu.

Vienkāršais darbs brīvā kalnu gaisā dara studentu par savu dzimto lauku izglīto zēmkopi.

Šīm kolonijām ir arī sociālpedagoģiska nozīme. Kopējais uzdevumam kopējais darbs vienkāršos apstākļos tuvina studentus no visiem valsts novadiem, no visām fakultātēm un ar dažādiem dzīves uzskatiem. Kolonija dzīvīvi izveidojas par slēgtu studentu ģimeni. Personīgai iedomībai nav šeit vietas; dzīvojoji pilnīgā brīvībā katrs tomēr sajūt, ka kopējā dzīve māca sociāli domāt, un bez tam šeit students dara tādu darbu, kas stāv pāri viņa personīgām interesēm. Viņš mācās pazīt un saprast arī citu tautas slāņu rūpes un priekus. Ja mēs saprotam vienu tautas šķiru, tad vairs ir tikai viens solis pareizi un bez aizspriedumiem spriest par sociāliem jautājumiem.

Studenti strādā bez atbildības, patstāvīgi, un pēc vislabākās sirdsapziņas. Pēdējā gadā ir uzaicināti arī ārzemju studenti piedalīties šīs darba kolonijās. Tādā kārtā iepazītos dažādu tautu studenti, kā tipiski savas tautas pārstāvi, viens ar otru.

Šveices studenti cer, ka tā arī ārzemēs šī darba koloniju ideja izplatīsies. Saprotams, ka katra valsts to izveidos saskaņā ar savām vajadzībām, negrozot šo koloniju pamatideju — tuvināt studentu fiziskam darbam, padarīt lietderīgu kultūras darbu kā palīdzību kādai nospiestai tautas šķirai, strādāt kopēji kādā lielākā studentu apvienībā, atrasties brīvā koloniju organizācijā, kas nepiespiež, bet vada un ļauj augt.

Cik zināms, tad Austrija ir nodibinājusi maza kolonija Admontā un Vācijā 2 kolonijas.

Šveices akadēmiskā jaunatne baidās sevi pazaudēt patētiskos vārdos. Viņa ir piekususi no vārdiem. Būtišķais ir darbs, un šis kolonijas ir tāds darbs; viņu dalībnieki, vienai tautas daļai palīdzību sniedzami, ar darbošanos rāda tautas vienību. —xy—

Vasaras sēstestris Vīnes universitātē.

Lai gan Latvijas Universitātē desmit gadu laikā neatlaidīgā darbā ir daudz ko sasniegusi un ir uzskatāma par nopietnu zinātnes iestādi, tomēr, iestājoties normāliem dzīves apstākļiem, prasības pret intelliģenci un viņas darbu kļūst arvienu lielākas un arvienu vairāk kļūst jūtama iespējamība kādai tautai vest atsevišķu un noslēgtu tikai savas kultūras dzīvi, kā arī nepieciešamība tiesi savas garīgās dzīves izveidošanai tuvāki pieiet citu tautu kultūrai lai, pētot to, gūtu jaunus ierosinājumus savam darbam un, asinot kritiķi savu skatu, novērstu līdz tam nepamanītus trūkumus. Šinī nolūkā ļoti derīgi ir mūsu topošai intelliģencei strādāt ne tikai Latvijas universitātē, bet smelties arī savas zināšanas ārzemju augstskolās. Šo nepieciešamību ar laiku mainīt ierasto apkārtnei, lai tad, atgriežoties tajā, labāki redzētu viņas trūkumus un augstāki novērtētu tās pozitīvo, ir atzinušas plašā mērā Vakareiropas tautas, kuņu studenti reti kad studē visu laiku tikai vienā augstskolā, bet mazākais uz dažiem sēstestriem pāriet studēt arī uz kādu citu pilsētu, iepazīstoties tādā kārtā ar citiem ļaudīm un ar citu darba metodi resp. pieeju studējamam priekšmetam, lai tad vēlāk savā darbā no redzētā lietotu labāko.

Latvijas studentiem šāda augstskolas maiņa būtu īpaši vēlama, jo starpība starp Latvijas un Vakareiropas valšķu kultūras dzīvi ir lielāka nekā starp atsevišķām Vakareiropas zemēm, piem., Vāciju, Šveici un Austriju. Arī Latvijas Universitātē pēc savas uzbūves un priekšmetu sadalījuma vairāk līdzinās pirmkārt Krievijas augstskolām nekā Vakareiropas universitātem. Tomēr, par nožēlošanu, tieši Latvijas studentiem šī augstskolas maiņšana grūti iespējama, jo Latvijas universitātei nepastāv ciešs sadarbības kontakts ar citu zemju augstskolām, nav panākta vienošanās par diplomu savstarpēju atzīšanu un tādēļ ārzemju augstskolas beigušiem latviešiem jāliek tiesību iegūšanai otrreizējs pārbaudījums Latvijas universitātē.

Bez tam Latvijas studentu vairums ir samērā mazturīgi, kas nevar sev atvēlēt dārgākas studijas ārzemēs, bet gan, pretēji ārzemju praksei, lielā mērā ir spiesti jau studiju laikā strādājot kā ierēdņi vai citādi gādāt sev uzturu dzīvei. Tādēļ gandrīz vienīgā iespēja rast kontaktu ar Vakareiropas kultūru ir līdz šim maz izlietotās studijas ārzemju augstskolu vasaras sēstestri.

Ārzemju universitāšu lielā daļa lekcijas notur nevis rudenis un pavasara sēstestros, kā tas bija Krievijā un ir Latvijā, bet gan ziemas sēstestri (apm. no 15. X. līdz 1. IV.) un vasaras sēstestri (apm. no 1. V. līdz 10. VII.), pie kam katrā sēstestri lasa pilnu sevi noslēgtu kursu bez kādiem turpinājumiem iepriekšējā vai sekojošā sēstestri. Pēdējais ir tādēļ iespējams, ka nepastāv saistītā priekšmetu sistēma, bet profesors brīvi nolēic katru sēstestri lasāmo priekšmetu, apskatot pa lielākai daļai plašāki kādu vispārējā kursa nodaļu, iepazīstinot studentus ar saviem pētījumiem un savu darba metodi, pēc kam studentam pašam uz norādīto pamatdarbu pamata nākas iepazīties ar attiecīgo priekšmetu. Līdz ar to ir panākta arī lielāka aktivitāte darbā. Jāatzīmē pie tā, ka kursu pārbaudījumi pa lielākai daļai nav viss obligatoriski, bet gan tikai fakultāti. Studijas atvieglina arī tas apstākļis, ka iestājoties Vīnes universitātes vasaras sēstestri, nav jāizslējas no Latvijas universitātes, jo uzņemšana Vīnes universitātē notiek uz dzimšanas un gatavības apliecību pamata, kas netiek paturētas Latvijas universitātes kanceļā. Tādā kārtā nenākas ne tikai zaudēt kaut daļu no studiju laika, bet nerodas arī nekādi sarežģījumi karaklaustības atlikšanas ziņā. Bez tam, ievērojot to, ka vasaras sēstestris Vīnē sākas tikai 15. pirms pavasara sēstestri beigšanās Rīgā, netiek traucēta arī studiju gaita Latvijas universitātē. No pavasara un rudenis sēstestri nākas vienīgi atlikt dažus kārtējos pārbaudījumus.

No Vakareiropas universitāšu pilsētām īpaši būtu ieteicama Vīne, kuņas vecā universitāte (dibināta XIV. g. s.) ir ļoti labi noslādīta, jo tajā lasa savus kursus vesela rinda slavenu zinātnieku un viņas lielā bibliotēka (apm. 120.000 sējumu) dod bagātāko materiālu studiju un diplomu darbu sagatavošanai. Bez tam Vīnē ar saviem muzejiem, operu, daudziem teātriem, koncertiem un izstādēm ir viens no plašākiem starptautiskas kultūras centriem, ar ko, pretēji dažu Latvijas ceļotāju maldīgam uzskatam, nav iespējams, kaut arī tikai pavirši, iepazīties pāris dienās. Dzīvojoji un strādājot Vīnē ir iespējams ne tikai iepazīties ar vācu kultūru, kas Latvijas studentiem saprotamās valodas dēļ stāv vistuvāki, bet arī nākt sakarā ar Vīnē plaši reprezentēto romāņu (itaļu, franču, rumēņu), slāvu (čehu, poļu, dienvidslāvu) un madjāru kultūram. Interesanti iepazīties arī ar jaunās Vīnes izbūvi un viņas plašo darbu sociālā laukā. Jāņem vērā arī vēl tas, ka dzīve Vīnē, kaut gan ir dārgāka par dzīvi Rīgā, ir krietni lētāka kā Vācijās un Šveices universitāšu pilsētās. Ar Vīnē pastāvošā Latvijas studentu biedrība varētu būt palīdzīga iestāšanās formālītāšu un dzīves uzsākšanas nokārtošanā, sniedzot iebraucējiem vajadzīgos padomus un paskaidrojumus.

Iebraukšanas vizas un uzturēšanās atļaujas Austrijā Latvijas pilsoņiem nav vajadzīgas, tāpat nepastāv nekādi īpaši ierobežojumi Latvijas pilsoņiem Vīnes universitātē. (Jāaizrāda, ka 1929. gada vasaras sēstestri Austrijas augstskolās studēja ap 100 Latvijas pilsoņi).

Lūgumrakstus uzņemšanai ieteicams iesūtīt jau iepriekš (apm. ar aprīļa vidu). Lūgumraksts jāadresē fakultātes dekanam un kopā ar to jāiesniedz dzimšanas apliecība, gatavības apliecība un pasas norāksts. Gadījumā, ja absolvēta kāda privāta vidusskola, jāizņem apliecība, ka minētā vidusskola pielīdzināta programmas un tiesību ziņā valsts vidusskolām. Jāpārbaudījums par latīņu valodu turēts atsevišķi, jāpievieno arī apliecība par to. Bez tam var izjēmt apliecību no Latvijas universitātes kanceļijas par noklausīto sēstestru skaitu. Pēdējā īpaši ieteicama medicīnas fakultātes studentiem, jo Vīnes universitātes medicīnas fakultāte vasaras sēstestri pirmā kursa studentus neuzņem. Ja studijas ir pārtrauktas, jāiesniedz arī

policijas apliecības, ka šinī pārtraukuma laikā lūdzējs nav ticis sodīts. Visiem iesniedzamiem dokumentiem, protams, jābūt tulkoziem vācu valodā, pie kam tulkojuma pareizība jāapstiprina pie notāra. (Dokumentu legalizācija Austrijas konsulatā Rīgā nav vajadzīga.) Vīnes universitātē ir teoloģiskā fakultāte (katoļu un luterāņu), juridiskā fakultāte (ar valsts zinātņu nodaļu), medicīnas fakultāte (ar zobārstniecības nodaļu) un filosofijas fakultāte (ar filosofijas, filoloģijas, pedagogijas, vēstures, mūzikas zinātnes, fizikas, matemātikas, ģeografijas, dabas zinātņu, ķīmijas un farmācijas nodaļām). Iestājoties katrā fakultātē prasa latīņu valodas pārvaldīšanu, bet uz īpaša personīga lūguma pamata filosofijas un juridiskā fakultātē dekanis var atlikt uz dažiem sēstestriem attiecīgas apliecības pieņemšanu. Studiju nauda nav noteikta visiem vienāda, bet viņas apmērs atkarjas no pierakstīto priekšmetu daudzuma. Jārēķinās ar apm. simts latiem sēstestri.

Uzturam un dzīvoklim studentam jā-rēķina Vīnē ap Ls. 150 līdz 200 mēnesi. (Pārņākot uz dzīvi uz ilgāku laiku var iekārtoties lētāki.) Ceļš no Rīgas līdz Vīnei un atpakaļ (atpakaļbraucienam Latvijas studentu biedrība Austrija var izgādāt 50% pazeminājumu uz Polijas dzelzceļiem) izmaksās ap Ls 100.—, tā tad pavisam studēšanai vasaras sēstestri Vīnē būtu nepieciešami 500 līdz 600 latu, jo ir iespējams studiju laiku satsināt uz apaļiem diviem mēnešiem, bet arī šinī laikā intensīvi strādājot ir iespējams daudz ko gūt universitātē un samērā labi iepazīties ar Vīni un viņas skaisto apkārtni.

Katrā ziņā jau laikus pirms braukšanas uz Vīni ieteicams sarakstīties ar Latvijas studentu biedrību Austrija (adrese: Wien I, Kärntnering 3, Latvijas konsulatā). Atbildei jāpievieno markas kupons. Tekošā mācības gadā paskaidrojumus Rīgā sniegs arī biedrības pārstāvis — Vīnes universitātes filosofijas fakultātes students Ernests Veilands (adrese: Rīgā, Lakstīgalu ielā 20, dz. 2).

Latvijas studentu biedrība Austrija cer, ka šie viņas paskaidrojumi varēs būt noderīgi dažiem viņas kollegām Latvijas universitātē turpmāko studiju gaitu nosprašanai. Biedrība no savas puses vienmēr un labprāt dars visu, lai atvieglinātu tiem studijas Vīnes universitātē.

Latvijas studentu biedrības

Austrija valde.

Vīnē, 1930. gada pavasarī.

Manas atmiņas par Listu.

Nikolajs Rubinsteins¹⁾, mans skolotājs Maskavas konservatorijā nolēma, ka man kursu beidzot jādodas studiju nolūkā uz ārzemēm — vēlams pie Lista, kuņu viņš personīgi pazina. 1880. g. beigās Rubinsteins bastami saslima un viņam vajadzēja doties veseloties uz Parīzi. Dienu pirms viņa aizbraukšanas aizgāju ardievoties kopā ar Nikolaju Zverjevu²⁾, manu skolotāju un aizbildni, pie kuņa dzīvoju astoņus konservatorijā pavadītos gadus. Nikolajs man lika spēlēt Lista Norma Fantasia un divaini tas liekas, ka man gadijās būt pēdējam, kuņa spēli viņš klausījās. Neatceros vairs, vai spēļu labi vai slikti — tikai tas palicis atmiņā — ka pa manas spēles laiku — Rubinsteins bij neparasti kluss. Kad beidzu, viņš Zverjevam piegriezies teica: „Tādu skolnieku dēļ mani māc skumjas, ka nevaru palikt konservatorijā,“ un likās, viņa acis bij asaras. Tad viņš griezās pie manis teikdams: „Bet tagad dzersim vīnu un pieskandināsim glāzes; pēc tam jūs varēsāt doties mājup.“ Atnesa vīnu un viņš piepildīja glāzes. „Gadījumā, ja es vairs neatgriezšos,“ Rubinsteins klusu piemētināja, „jums jā-

¹⁾ Rubinsteins, Nikolajs (1825—1881) 1859. nodibināja Keiz. Kriev. Mūzikas Biedrību. Maskavas nodaļu 1864. g. Maskavas Konservatoriju. Abu šo iestāžu priekšgalā līdz savai nāvei — Parīzē — no diļona Gan ne tik slavens, kā brālis Antons, tomēr redzams mūzikāls spēks Krievijā, sev. Maskavā, kur ilgi vēl sarīkoja viņa nāves dienas piemiņas koncertus. Par daudz kritisks ģars, lai atzītu savas kompozīcijas, bet viņu tomēr piemin kā labu mūziķi un pavidagogu.

²⁾ Zverjevs, Nikolajs (1834—1893) — klavieru profesors jaunākā kursā, Mask. konservatorijā, kur pianistu kursu bij sadalījis jaunākā un vecākā — ar atsevišķiem mācības spēkiem katrā.

Stud. hist. S. Dardedzis

Balss un klusums.

Kur būs? Ko sāks? — šo klusumu
Tā baidās sirds kā mīrumu.
Ne vētras nav ne vēja vaurs,
Ne liela gara saucienus.
Kā nāves lauks viss kļuvis bairs —
Nu saki dzejniek, saki nu —
vai gals?

Draugs klausies lielo klusumu,
Viņš vairāk zin par skaļumu.
Viņš glabā katru sākumu,
Tik proti dzirdēt, klausies vien
To sarunu ar mūžību.
Tik viņā grimst un viņā vien —
dzims balss!

mācās Lista Danse Macabre. Neturpiniet savas studijas pie cita profesora, bet liekat tūlīt gala eksamenus. Vienīgi iestudēto Danse Macabre jūs varētu, ja patik, nospēlēt Sergejam Tanejevam¹⁾ un prasīt viņa padomu, bet nekad ne citam. Tagad dzersim vīnu. Jūs esat vērojuši mūs un mūsu darbus — sekojiet mūsu priekšzīmei. Milat (dzīvi), bet pirmā vietā — esat goda vīrs. Vai sapratāt?

„Saprotu, Nikolaj Grigorjevič,“ ļoti klusu atbildēju, sajūtot divainu aizkustinājumu un godbijību.

Nākošā dienā viņš devās uz Parīzi, kur mirā 11. martā (v. st.) 12. martā konservatorijā noturēja pirmo dvēseles aizlūgumu, kurā es atcerēšos visu mūžu. Mūsu priesteris, slavenais Dmitrijs Razumovskis²⁾ sāka savu uzrunu vārdiem: „Mēs esam sapulcējušies, lai aizlūgtu par skolotāju Nikolaju Rubinsteinu — un te arī viņa beidzās. Raudās salūza viņa balss, raudāja visi klātesošie, starp tiem viņa skolēni.

Maijā noliku gala eksamenus. Mēs bijām kādi pieci vai seši „beidzēji“ un atceros, ka man bija jāspēlē pēdējam. Klāt bija Ivans Turgeņevs, kuru, ja pareizi atceros, konservatorijas vadība bija izvēlējusi par goda prezidentu. Turgeņevs bija laipns pret mani. Kad biju beidzis spēlēt, viņš mani noskūpstīja un teica, ka man vajaga doties uz Parīzi, kur viņš man varētu daudz palīdzēt un ievest mūzikālā pasaulē. Man nebija izdevības izlietot viņa laipnību, jo kad es nonācu Parīzē, — viņš jau daudz gadu atpakaļ bij miris.

Pēc konservatorijas absolūšanas starp Zverjevu un Keizarišķās Krievu Mūzikas Biedrības Maskavas nodaļas vadītājiem sākās sarunas par manu ārzemju braucienu. Es biju pilnīgi nobīdīts pie malas un nekā nezināju, Zverjevs visu pārlika un nolēma manā vietā. Beidzot nolēma, ka līdz aizbraukšanai (ceļojumam vajadzēja notikt 1883. g. pavasarī) man jāizmanto Antona Rubinsteina³⁾ piedāvājums pasniegt stundas iekrietas, kad viņš ierodas Maskavā diriģēt simfoniskos koncertus — brāja piemiņas dēļ. Nākošā reizē sastopot Zverjevu, uzzināju, ka Rubinsteins vēlas, lai es sagatavoju savai pirmajai stundai, kam vajadzēja notikt pēc sešām nedēļām, sekošus darbus: — Šumaņa Kreisleriānu, Bethovena Koncertu Mi b Sonati op. 101. kā arī Šopena Sonati Si minorā. Zinot, ka nekad iepriekš šos darbus nebiju spēlējis, no viņa kā no paldagoga tas nebija diezin cik smalkjūtīgi likt tos sagatavot sešas nedēļas. Tomēr, strādājot ikdienas septiņas līdz astoņas stundas, beidzot tos pārvaldīju, cik tālu tas attiecās uz notīm. Cik labi vēl atceros šo pirmo stundu! Tādēļ, ka Kreislers bij brīnišķīgs cilvēks, kam piemita daudz dzejskas izjūtas saistītas ar kolosālu temperamentu. Jūsu pienākums ir spēlēt tā, ka lai katrs to nojaustu. To teicis, viņš sēdās pie klavierēm un spēlēja tā, kā, varbūt, reti bij spēlējis savā dzīvē. Ne jau tā, lai no viņa spēles varētu ko mācīties — kā pianists es neeksistēju priekš viņa un ja arī, tad ne vairāk, kā kāda grūza kaudze. Viņa spēlei vajadzēja mani noskaņot tā: „Atstājat mani, nekad vaurs nestudēšu mūziku.“ Un tomēr,

lai cik nenozīmīgu viņš lika man sevi redzēt, jutos aizskārts. Atmiņā uzauša Nikolaja Rubinsteina metode — viņš spēlēja saviem skolniekiem tā, lai viņi apsvērtu skolotāja uzstādīto ideālu. Viņš vienmēr jēma vērā katra talanta lielumu un spēlēja tā, lai skolnieks nekad nepazaudētu cerību, ka dienās varēs spēlēt tikpat labi, kā skolotājs. Jo labāks skolnieks, jo labāka bija Nikolaja Rubinsteina spēle.

Man bija vēl citas tāda paša veida stundas ar Antonu Rubinsteinu, un, atskatoties pagātnē, — tās liekas bij ļauns murgs. Es jutu, ka viņam bij galīgi vienaldzīgi ko un kā es spēlēju. Dabīgi, ka no šīm stundām mums abiem nebija nekāda prieka. Istenībā viņš man arī nekā nemācīja. Viņš tikai pārliecīgi iedvesmoti atskatīja mūzikas gabalus un ja mani neiznīca vēlētānās mācīties, tad tikai tādēļ, ka varēju sevi tā noskaņot, ka visu notikušo uzskatīju kā pagaidu ļaunumu. Atceros, ka arī Zverjevs bija tādās pat domās par manām stundām; pēc katras viņš runāja ar mani sevišķā sirsniņā veidā, itkā atvainojoties, ka līcis man mācīties pie šāda maestra.

Būtu gluži neiespējami aprakstīt Lista stundas tā, lai tās dotu kādu priekšstatu par viņa personību, jo ir nepieciešams redzēt zināmas lietas un zināmus cilvēkus, lai iegūtu noteiktu iespaidu. Mēs bijām kādi trīsdesmit vai četrdesmit jauni ļaudis, jautri un nebedīgi, tomēr blakus šim vecam, nodilušam vīram izskatījāmies mazi un nevertīgi. Viņš bij kā saule mūsu vidū; kad mēs bijām ar viņu, pārējā pasaule palika kā ēnā, viņu atstājot mūsu sirdīs bij uzkrājies prieks, ka mūsu sejas neapzinīgi plaukstnīgas liksmi smaidī.

Stundas notika trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās — no četriem līdz sešiem pēcpusdienā. Ikkatrs varēja piedalīties stundā bez maksas. Lists neizmirsā savu vēlētānās, vēl maza zēns būdams, iestāties Parīzes konservatorijā un direktora (Chembini) noraidījumu, tādēļ, ka Lists bij ārzemnieks. Šis noraidījums, kā Lists izteicās, atstāja uz viņu tādu iespaidu, ka viņš deva sev solījumu, ja kādreiz kļūtu liels mūziķis, pasniegt stundas bez maksas. Lai nabagākie audzēkņi nejustos neveikli bagātnieku priekšā, bija noteikums, ka stundās visiem jāierodas vienā rīdī gērbtiem.

Lista stundas bij pavisam savdabīgas. Negrozāmi viņš vai nu sēdēja blakus vai stāvēja iepretim skolniekam un viņa sejas izteiksmē izteicās tās nianse, kuras viņš vēlējās priekšnesumā. Pirmos divus mēnešus viņš mani mācīja kopā ar pārējiem skolniekiem, vēlāk, kad strādāju pie kāda sevišķi liela darba, gāju pie viņa rītos atsevišķi. Pilnīgi apzinoties, ko vēlējos izteikt katrā mūzikas gabalā netraucēti pa visu spēles laiku varēju raudzīties Lista sejā. Neviens pasaulē tā nevarēja parādīt mūzikas stīlu vienīgi tikai ar sejas izteiksmi. Jo labāks skolniekam, kurš saprata šīs smalkās nokrāsas, jo ļaunāk tam, kurš to nespēja! Lists kādreiz man teica, ka viņš nekā nevarot izskaidrot tiem, kas nesaprotot viņu pirmā reizē. Nekad viņš nenorādīja, kādu darbu sagatavot; katrs to varēja izvēlēties pēc savas patikas. Mūsu pienākums stundā bij parādīt, ko esam sagatavojuši. Lists tad izvēlējās darbus, kuras vēlējās dzirdēt. Tomēr divējus mūzikas gabalus nekad nedrīkstējām līdz jemt: Lista otro Rapsodiju (jo to pārāk bieži spēlēja) un Bethovena Sonata quasi una fantasia (op. 27. № 2), kuru Lists savā laikā bij nepārspējami atskapojis, par ko kādreiz vēlāk pārliecinājos. Viņam nepatika arī, ja kāds sagatavoja Šopena Scherzo sib minorā, kuru viņš iesauca par „gubernantu scherzo“, teikdams, ka tas jārezervē tiem ļaudīm, kas sagatavojušies guvernantes posteim. Citus Šopena darbus, sevišķi Prelīdes, Lists mīlēja klausīties. Viņš atzina dzejisku interpretāciju nevis „zalona“ priekšnesumu un viņu sarūgtināja tas, ja mazo nošu grupas spēlēja par daudz ātri — „konservatorijas garā“ — kā viņš teica.

Antons Rubinsteins domāja par vēlāmu, ka es došos uz ārzemēm studēt pie Lista un tā krievu keizarišķās Mūzikas Biedrības Maskavas nodaļas vadītāja Nikolaja Rubinsteina piemiņai un arī atbildot Zverjeva lūgumam no-

lēma mani sūtīt uz viņu rēķina (man pašam nebija nekādu līdzekļu). Vēlāk, pēc kāda skandaloza notikuma, kuru zemāk aprakstīšu, Zverjevs man pastāstīja, ka man piešķirts neaprobežots kredīts ar to noteikumu, ka vedu sīku izdevumu rēķinu. Zverjevs norādīja direktoriem, ka es ļoti milot kartis spēlēt un varot iekļūt karšu spēlmaņu rokās un nespēt samaksāt zaudēto. Viņš tādēļ pastāvēja uz to, ka iekams viņi nav garantējuši summu varbūtējiem karšu parādiem, mana māte neatlaidīs mani uz ārzemēm.

Aleksejevs (vēlāk Maskavas prefekts), tai laikā vadītāja komisijas priekšsēdētājs, piekrita šai norunai un garantēja vēl atsevišķi 10.000 rubļus (\$ 1000), nejausam gadījumam. Par visiem nolīgumiem man nekas toreiz nebija zināms un lai cik neticami izliekas noteikumi, kas man atļāva doties uz ārzemēm, es nokļuvu daudz neparastākos apstākļos nepilna gada laikā — kaut arī tie bija pilnīgi prēji.

1882.—83. g. ziemā ķeiz-kriev. Mūz. B-bas koncertus Maskavā diriģēja Erdmansdōrfers⁴⁾, ļoti iemīļots kā no direktoriem, tā publikas, fakts, kas man palicis nesaprotams līdz šai dienai. Viņa kundze bij mācījies pie Lista un viņi apsolīja iepazīstināt mani ar Listu. Nolēmām, ka dosimies uz Leipzigi uz Allgemeine Deutsche Musikverein mūzikas svētkiem, kuros Lists piedalījās. Aprija sākumā (1883) devāmies ceļā tieši uz Leipzigi, kur ieradāmies trīs dienas pirms svētku sākšanās. Nepratu ne vārda vāciski, pat ne ikdienišķākos vārdus. Vienā šo dienu pēcpusdienā man bij jāierodas vizītē pie Marie Lipsius jkdzes, (La Ma⁵⁾, rakstnieces un Lista draudzenes, kas par viņu daudz rakstījuši. Še arī tiku iepazīstināts ar Listu. Viņš jautāja franču valodā, ko es esmu nodomājis viņam spēlēt. Nosaucu Danse Macabre un redzēju, ka tas viņam ļoti patika, jo, kā vēlāk uzzināju, šis bij viens no viņa favorītiem. Manu spēli noklausījies viņš teica, ka es darot godu savam skolotājam.

Būlovs un Nikolajs Rubinsteins abi esot spēlējuši šo darbu un Rubinsteins bijis labākais, viņš piebilda, un turpināja, ka būtu laimīgs, ja es paliktu Veimārā un mācītos pie viņa.

Leipzīgā Listu vaurs neredzēju, bet dažas dienas vēlāk, kad svētki bij gājām, Erdmansdōrfers un es devāmies uz Veimaru, kur apstājāmies kādā viesnīcā. Pirmajā vakarā viņš aizgāja viesos pie Lista, bet es paliku mājās. Nākošā rītā viņi aizbrauca uz Bavariju, iepriekš nojēruši man istabu, kurā man bija jāpārīet šai pašā vakarā. Mana stunda bij nolikta pulkst. 4.

Erdmansdōrfers aizbrauca vienpadsmitos un mani sāka mākt bailes palikties gluži vienam šai svešā malā, kur man nebija neviena pazīstama, sevišķi vēl tāpēc, ka varēju runāt vienīgi franciski un ne vārda vāciski. Pulkst. vienos man bij jārodas pusdienās un drosme galīgi mani atstāja, iedomājoties, ka tur būs jāsež starp svešiem ļaudīm, kas runāja nesaprotamā valodā un varēja, lai Dievs pasarg! — sākt mani vēl uzrunāt. Sajēmis visu drosmi kopā nogāju lejā un apsēdos pie galda ar tādu izteiksmi seļā, kurai vajadzēja itkā vārdiem pateikt: „lūdzu nevērojojiet mani, iedomājieties, ka es te nemaz neesmu“. Pusdienu sākās, bet pēc zupas jutu, kā elsas sāk mani celties. Gribēju izturēties kā vīrs un piespiedu sevi palikt, kamēr beidzās pusdienas, bet neizturēju. Pietrūcies kājās skriešiem devos uz savu istabu, paslēpu galvu spilvenā, skaļi raudāju nepārtraukti kādas četrdesmit minūtes. Šais četrdesmit minūtes nolēmu atgriezties uz Krieviju vēl šai pašā vakarā. Visas asaras izraudājās uzrakstīju divas telegrammas, vienu savai mātei, otru Zverjevam paziņodams, ka nevaru dzīvot ārzemēs un šo pašu vakaru došos uz Krieviju.

¹⁾ Erdmansdōrfers, Maksis fon. (1848—1905) dzim. N rembergā, stud. Leipzīgā konserv., un pie Reita Dresdenē. 1871—1880 Galmā kapeles diriģents Sanderhausēnā, 1882—83 Kr. K. M. B. Maskavā un 1895—96, 96—97 Peterpilī. 1897 galmā kapelmēstārs Minchenē.

²⁾ Lipsius, Marie (dzim. Leipzīgā 30. dec. 1837.) Musikalische Studienkōpfe (5 sēj.) un daudz citu eseju par mūziku autore. Tulkojust Lista „Chopin“, rediģējusi Lista vestules, (1829—1886) kā arī Lista un fon Billova korespondenci, lietojot pseudon. La Maar.

Paskaidrojums par izrunu, nozīmi, vietu

izlūdžos šādiem vārdiem: ubkaks, udri (ar isu u!), udelēt, uikāt, uilēties, uilis, uicināt, ukā iet, ukāties, ukritis, ula jeb uja, ulām, ulis, ulks, umaka, umas, umzas, umzis, unksēt, untežmalas, untīgs, upītis, urbe, urbis, urdināt, ulbiķi, upuča, ulpēt, ulps, ulbt, urināt, umpiens, ump(ēt), urināt, urnaka, urpētis, urzka, uzdavas, uzga, uzskude, uzskuds, urksts, urza, urvītis, urve jeb urva, uzjedināt, uzmucināt, uzpeteniski, uzmers, uzmit (ar nozīmi: uzminēt), uzknēties, uzkuņņi, uzmašām, uzmaša, uzmaņa, uzmuči, uzparselēt, uzstagāt, uzstīlēt, uzutināt, uztupis, uzvalaiži, uzvil(l)ēt, ucītis, (v)ucens jeb (v)ucins, ūbels, ūbele, ūbot, ūdele, ūdenis, ūdmala, ūga, ūknāt, ūkšas, ūka, ūksa, ūks(ķ)is, ūpēt(ies), ūpot, ūķis, ūzma, urbit, urgāt, urgot, urkšņāt, urzātis, ūdelet, ūkāt, ūkšņāt, ūdains, uzkrāstīt, uzakša, uzciļģis prāts, titot, titit(ijs), titiris, titins, titināties, titas, titarbiksis, tišņā „tišām“, tists, tist, tisis, tielība, tiekavāt, ties(n)s.

Rīgā, Ģertrūdes ielā 3.

J. Endzelins.

Piejēmis šo lēmumu, jutos atvieglots un noraudzījies apkārtējos ļaudis tā, itkā atrastos kādā stacijā un gaidītu savu vilcienu.

Sakārtoju lietas un pajēmis līdz Šopena Lab Baladi devos pie Lista uz stundu. Kad tuvojos viņa mājai tā pati nospiedošā sajūta, kā pusdienas laikā pārjēma mani un gāju uz stundu kā uz beidzamo pārbaudījumu pirms došanās atpakaļ uz Krieviju. Lists apsveica mani ļoti laipni. Te bija salastjušies kādi divdesmitpieci skolnieki.

Kāds kautko spēlēja — neatceros kas tas bij — tad pienāca mana kārtā. Apsēdos un sāku spēlēt Baladi, bet jau pēc pāris taktīm Lists mani apstādīnāja un teica, ka tā nevar akcentēt pirmo noti. Tad viņš parādīja, kā es akcentēju mi b un es biju gluži pārsteigts.

„Si, signore, si, signore“, teica Lists itālišķi, mazliet ļaunprātīgi smaidīdams. Es turpināju spēlēt, bet viņš vairākas reizes mani apstādīnāja un nospēlēja dažus izvilikumus. Kad piecēlos no klavierēm biju kā apburts. Es raudzījos Listā un nojautu sevi pārmaiņu. Visa manā būtne bij kā pārlījusī ar dedzības un lepnuma kvēli un stundas beigās tas likās neticami, ka tikai divas stundas atpakaļ biju sakārtojis savas lietas un vēlējos bēgt. Atstāju Lista māju pavisam citāds radījums un biju pārliecināts, ka neskatoties uz visu es palikšu un mācīšos pie viņa. Visas manas rūpes — vientulības sajūta un atstāta valodas nezināšanas dēļ — viss pazuda itkā magiskas rokas aizskarts. Vienā mirklī biju pārvērties noteiktas gribas cilvēkā; man spīdēja saule, kuras staros man bij atrast siltumu un atbalstu.

Tai pašā vakarā pārgāju jaunajā istabā. Nezinu, kā sarunājos ar mājas ļaudīm, taču kautkā izdevās saprasties — un tā kļuva „veimarietis“.

Lists devēja Šopēnu par vienīgo klavieru dzejnieku un vienmēr uzsvēra, ka katrā viņa mūzikas nots ir kā „no debesīm nokritis pērle“.

Runājot par Šopēnu, viņš kādreiz mums stāstīja: Mēs bijām lieli draugi. Gan kā mūziķis, gan arī kā cilvēks viņš bija trausls un maīgs. Kā pianists viņš mani ļoti mīlēja, bet domāja, ka dažus darbus — kā viņa Etdi Fa op 25 — viņš izpilda labāki nekā es. Uzaicināju saderēt. Bija jāielūdž mūsu draugi noklausīties mūsu spēlē. Viņiem būtu jāsed blakus istabā, un tad, mūs neredzot, jāpasaka, kurš spēlējis pirmais. Šopēns piekrita derībai. Mūsu draugi ieradās un mēs katrs nospēlējām etiķi kā norunāts. Es spēlēju pirmais, tad Šopēns. Kad jautājam mūsu klausītājiem, tie vienbalsīgi nolēma, ka Šopēns spēlējis pirmais. Viņš tomēr negribēja padolies. Tu tomēr spēlē savādāk quand mēme, viņš pastāvēja uz savu. — Es viņu iepazīstināju ar Žorž Zand. Kad viņa iepazīstoties sniedza savu roku un pateica parastās frazes; Šopēna seļā pazibēja kā ziņbeņa atspidums. . . Jutu, ka esmu

liktentgas satikšanās liecinieks. Nabaga Sōpēns! Viņa traušā daba neizturēja.

Vēlāk, pēc Sōpēna nāves un visa iepriekš notikušā, brokastoju vienatnē ar Žorž Zand. „Ir tā,” teicu, „ka jūsu dēļ Musset un mans Sōpēns gāja bojā, bet, redzat, es esmu izturējies un, paldies Dievam, arvien vēl dzīvoju.”

Listis vispār reti kādu bāra. Viņam bija iemijots izteiciens, viens vienīgs vārds: „labi!” Bet to viņš dažreiz pateica tādā tonī, ka neviens cits vārds nevarētu vairāk apvainot. Šī viņa paraša dažus noveda pie maldīga sprieduma it kā Listis nebūtu īsts un vienmēr teiktu tikai komplimentus. Bet tie bija cilvēki, kas Listu redzējuši īsu brīdi. Kad viņš bija sarūgtināts par kāda spēli, viņš mēdza teikt: „Es zinu pusdaci pianistu, kas spēlē šo tikpat labi kā jūs, un vēl pusdaci, kas spēlē labāk.” Bet vēl jaunāk, ja viņš teica: „pat princese!” spēlē to labāk. Dažreiz viņš nonāca pat ārkārtīgi saniknotā gara stāvoklī, bet tādu es viņu redzēju tik četras reizes pa visu lielu tiem gadiem. Tad viņš staigāja lieliem soļiem pa istabu šurp un turp un atgādināja man Salvini kā Otello, kad pēdējā aktā kā saniknots tīģeris viņš staigā pa Dezdemonas guļamtafelēm. Tādos brīžos viņš bija patiešām šausmīgs: ar sātanisku sejas izteiksmi viņš kiedza uz nabaga nelaimīgo skolnieku: „Es neņem nekad maksu, bet ja es arī jemt, nekāda bagātība nedod jums tiesības šeit mazgāt jūsu netīro veļu. Es neesmu veļas mazgātāja. Ejiet konservatorijā — tā jūsu istā vieta.” Šāds viņa garastāvoklis turpinājās, varbūt, desmit minūtes. Kad jau bijām tuvāk pazīstami, tad šādos gadījumos sāku ar viņu runāt, lai izklaidētu.

Jau iepriekš teicu, ka katrs varēja kļūt viņa skolnieks, bet viņam ļoti nepatika, ja kāds ieradās ar ieteikšanas vēstulēm, kaut arī mūziķu, kamer kronēto galvu vēstules viņu vienkārši satricināja un vienā mirklī noskaņoja nelabvēlīgi atnesējam. Atceros kādu jaunu cilvēku, kas ieradās ļoti rūpīgi ģērbies. Viebdamies Listis paskatījās uz viņa smalkajiem svārkjiem un jautāja:

„No kurienes nākat?”
„Meister, ļoti vēlētos mācīties pie jums. Man ir Holandes ķēniņienes ieteikšanas vēstule.”

Listis sarauca pieri, tad vēstuli nelasītu iebāza kabatā un teica: „Patriekšu spēlējiet: vēstuli lasīsim pēc tam.” No Lista sejas jau nopratu, ka viņš tikko valdījis. Iepriekš viņš lika spēlēt diviem citiem skolniekiem un pa to laiku staigāja šurp un turp, pilns nevaldāma niknuma. Tad salti smaidīdams viņš piegriezās jaunatnācējam un viņa balsi izskanēja kāds kļūmīgs tonis:

„Nu, jaunais cilvēks, vai jūs ko spēlēsiet?”

Nelaimīgā kārtā jaunā cilvēka spēle nebija tik spoža, kā ārējais izskats. Spēle bija jauka, bet diezgan diletantiska. Nervozī Listis soļoja pa istabu, tad jaunais cilvēks sajēma savu tiesu: „Tā vietā, lai staigātu apkārt ar ķēniņpienu ieteikšanas vēstulēm, būtu labāk, ja jūs nopietnāki vingrinātos. Še nav jūsu istā vieta; ejiet pie cita skolotāja, vislabāk konservatorijā. Vēstuli pajemiet līdz, tā jums var noderēt un man viņa nav vajadzīga. Dažus mirkļus vēlāk jaunais kungs bija pazudis un nekad viņu vairs neredzēju.

Bet Listis prata arī pateikt jaukas lietas, kas tomēr atstāja rūgtu iespaidu, kā to rāda sekojošais gadījums. Kāds komponists X ieradās Veimārā nospēlēt kādu savu kompozīciju. Mūzikā bija saskatāms talants, tomēr skaidri bija manāms Lista darbu iespaids, sevišķi Fausta simfonijas. Mēs visi, arī Listis, noklausījāmies priekšnesumu. Sesonas beigās septembrī, kad mūsu stundas pārtrauca Lista ceļojuma dēļ uz Romu, mēs mēdzām pajemt līdz viņa fotografijas un izlūgties autografu; šoreiz ieradās arī X kgs līdz pajēmis Fausta simfonijas pirmuzmetumu, lai Listis uzrakstītu savu vārdu. Tai brīdī stāvēju tuvumā Listam, bet kad redzēju, ka viņš rakstīja veselu teikumu, atgāju

tālāk uz otru istabas galu. Kad Listis beidza rakstīt, viņš parādīja uzrakstīto X kgam un es redzēju, ka viņa seja parādījās apmierinājums. Kad X kgs gāja man garām, viņš jautāja, vai es vēlētos redzēt iepriecinošo uzrakstu. Izgājām priekšistabā un tur es izlasīju šos vārdus; „X kgam, kas ir spējīgs komponēt kaut ko līdzīgu šim, vai pat vēl papildināt.”

Tas bija negrozāms likums, ka Listis celās augšā četros rītā; divas stundas vēlāk viņš jau atkal devās gulēt un piecēlās astoņos. Vienos viņš pusdienoja, tad apmēram pusotras stundas gulēja. Pie miera viņš devās ap desmitiem vakarā. Agrais rīts bija viņa mīļākais laiks komponēšanai. Agrākos gados, kā stāstīja viņa saimniece, šo laiku viņš pavadīja lasot savu kompozīciju — Krritikas — kā viņš tās sauca. Viņš vienmēr dusmojās, ja kāds ieltjās sajēmis labvēlīgu kritiku. „Ja jums ir laba krritika”, viņš mēdza teikt, „tad droši vien jums būs arī laba konservatorijas apliecība.”

Listis reiz deva ļoti asprātīgu kritiķa definīciju. Bijām trīs cilvēki pie Lista — Friedheims¹⁾, kāda dāma un es. Listis vēlējas spēlēt partiju vista, bet Friedheims protestēja, jo viņš nezinot kā spēlēt un vispār nekā no šīs spēles nesaprotot. Tādā gadījumā jums jābūt „kritiķim”, teica Listis.

Viņš pastāstīja kādu ļoti uzjautriņošu gadījumu par divām anglietēm, kas viņu apmeklēja šoreiz reiz agrā rītā: „Bija pusese rītā, kad mans apkalpotājs pieteica divas angļu dāmas, kas ļoti vēloties mani redzēt. Biju ļoti laba gara stāvoklī un liku dāmas lūgt. Ienāca divas tievas un garas dāmas, katrai rokā Bedekers. Viņas stāstīja, ka braucot garām Veimārā, viņu vilciens atiešot pusstundas laikā un ka viņas nevarot atstāt Veimāru neredzējušas „Listu pašu”. Pateicos viņām par laipnību. Viņas saskatījās viena ar otru un es jutu, ka viņas vēlējas kautko man jautāt. „Ko jūs vēlētos”, jautāju

„O! Mr. List, mums ļoti patiktos, ja jūs kautko spēlētu. Tas būtu mūsu lielākais prieks dzirdēt jūs spēlējām!”

„Ar prieku. Ko jūs vēlētos dzirdēt?”

Viņas atkal saskatījās, tad viena iedrošinājās:

Ko jūs spēlējat vislabāk!
Smiedamies apsēdos un nospēlēju viņām Moscheles Chromatisko etidi. Kad biju beidzis viņas atzinīgi palocīja galvu un reizē izteica:

„Labi, ļoti labi. Jūs patiešām spēlējiet ļoti labi!”

Mani sāka nogurdināt jau šī vizīte, kad piepeši viņas man pasniedza biezu albumu, teikdams: „Vai jūs nebūtu tik laipns un nedotu savu parakstu?” Man tas nepatika un strupi atteicos. Nezinu, ko viņas domāja, jo tās atbildēja:

„Jūs mūs pārpratāt.” (Šo frazi Listis neieredzēja).

Tad es uzkliežu viņām: „Es nekad neko nepārprotu! Te ir logs un tur ir durvis. Izvēlaties, kuņš ceļš jums labāks!”

Ne vārda neteikušas anglietes piecēlās un aizgāja, bet es ilgi vēl pēc tam smējos.”

Pagāja divas vai trīs mūzikas stundas un es instinkti vi nojautu, ka esmu Listam simpātisks. Stundu laikā, kamēr viņš šurp un turp staigāja, viņš arvien biežāk apstājās pie manis un ja kāds skolnieks labi spēlēja, viņš vienmēr paskatījās mani ar atzinīgu skatienu. Kad gāju prom, viņš atvadījās ar sevišķu laipnību. Pēc tsa laiciņa viņš sāka man jautāt, vai esmu pēc stundām brīvs un ja esmu, vai nevēlos palikt pie viņa. Vēlējos to ļoti, jo Arturs Friedheims un Alfreds Reizenauers²⁾, divi viņa vecākie skolnieki, bieži palika. Bet bailes būt nekautrīgām bija tikpat stipras kā vēlēšanās palikt un katreiz atbildēju, ka esmu aizņemts, lai gan pateicos ļoti un visu laiku sirds dziļumos ilgojos atkal aici-

¹⁾ Friedheims, Arturs, pazīstamais pianists, dzimis Pēterpilī (vācietis) 1859. g. Lista skolnieks un draugs, kas viņu pavadīja uz Romu. Studējis pie Lista Veimārā

²⁾ Reizenauers, (dzim. 1803), Köhlera un Lista skoln., pārtrauca savu mūziķa karjeru 5 gadus, lai studētu jurisprudenci, 1886 atjaunojis koncertus.

nājuma. Tas notika vairākas reizes, beidzot viņam tas apnika vai varbūt viņš saprata manas smalkjūtības iemeslus.

Aleksandrs Siloti.

Studentu organizācijas.

L. Ū. Stud. Atturības b-ba ir visrostīgākā atturības organizācija Latvijā, kas gan neatcerēsies tos rīkotos priekšlasījumus Universitātē u. c., plašos atturības kursus, kuņos klausīju nekad nav trūcis. Arī Centrālās Pretalkohola Savienības lektori komplektējas gandrīz tikai no studentu L. Ū. S. A. b-bas biedriem. B-ba noorganizējusi pie sevis arī priekšzīmīgu cerības pulciņu Rīgas vidusskolu jaunatnei — „Saulstārtis”, kuņa vadītājs ir komm. T. Zommers. B-ba nodibinājusi tuvas sakarus ar Baltijas vaļšņu studentu organizācijām, arvienu čakli piedalījies pretalkohola dienu rīkošanā. Līdz š. g. marta mēnesim b-bas darba labi saprotas visi studentu novirzieni, bet tad b-ba ietilpstošie korporāciju locekļi uzpūtības dēļ atteicās no aktīvās darbības b-bā, motīvedami to ar pārējo b-bas biedru — nekorporējo „arvienu pieaugušo neiecietību” pret korporācijām. Ar šo rīcību korporācija — atturībasnieki (kādu no lielā trejkrāsaino skaita b-bā ir tikai 23) gan neveicinās atturības kustības darbu. A. M.

L. Ū. Medicīnas fak. studentu b-ba savā pēdējā biedru sapulcē ievēlēja par Goda Priekšsēdētāju ģen. prof. Dr. med. P. Sņikeri, kas b-bu atbalstījis līdz šim gan idejiski gan materiāli. Aprīļa sākumā notika ļoti apmeklēts biedru vakars. Nupat b-ba izdevusi prof. Gartjē lekcijas bērnu slimības. Medīķu studentu b-ba kopā ar lauksaimniecības ķīmijas fak. stud. b-bām ir čaklākās fakultāšu studentu b-bas. P.

Sports.

Noslēdzot ziemas sesonu „Universitātes Sports” rīkoja 6. aprīlī atklātu sporta un fiziskās audzināšanas vakaru, sniedzot vingrošanas, basketbola, volejbola, boksa, paukošanas un plastikas grupu demonstrājumus. Šai vakarā ŪS rādīja savas darba un treniņa metodes un sasniegumus fiziskās audzināšanas laukā. Vakars, kā izpildījuma, tā arī dalībnieku kuplā skaita ziņā, atstāja labu iespaidu, un jācer, ka arī tie kommlitoņi, kas šogad bija skatītājos, nākamgad pievienosies aktīviem vakara dalībniekiem.

Universitātes sporta vieglatlētī — gargabalnieki spidoši reprezentējās 13. aprīlī notikušās Latvijas meistarsacīkstēs „cross-country” skrējienā Meža parkā. 8 km. distancē meistarū grupā uzvarēja kom. Migla; junioru grupā Riekstiņš, arī komandu sacensībā Universitātes komanda (Migla, Riekstiņš, Bētiņš) pirmā vietā. 3 km. distancē vispārējā grupā uzvarēja kom. Bērtulis.

Eiropas studentu meistarsacīkstēs notiks šogad no 1.—10. augustam Vācijā — Darmštātē. Programmā paredzēta vieglatlētika, futbols, teniss, paukošana, peldēšana, airēšana un regbi. No Latvijas, līdzekļu trūkuma dēļ, varēs piedalīties visai aprobežots dalībnieku skaits — domājams, ka varēs sūtīt dažus vieglatlētus, tenisistus un paukotājus.

Lasait un izplatait „Studentu”

Volejbolaturnīra noslēgumā Univ. sporta sieviešu komanda ierindojusies otrā vietā ar 3 uzvarām (pirmā vietā LSB); vīriešu komanda palikusi 3. vietā aiz JSK un LK komandām. Patiešībā ŪS guvusi tikpat uzvaru, cik otro vietu ieguvusi LJ, bet pirmā spēlē pret LSB, kāds no ŪS spēlētājiem nav bijis iepriekš pieteikts, un tādēļ šai spēlei ŪS komandai pierēķināts zaudējums.

Treniņi futbolistiem un vieglatlētjiem šogad notiek otrdienās un ceturtdienās — futbolistiem no plkst. 15—17, vieglatlētjiem no 17—19 JKS laukumā, Kieģeļu ielā. K. A.

Universitātes ziņas.

Mācības pārtrauks 14. maijā. Eksāmeni stud. no 15.—31. maijam. Nākošā sēmeštrī mācības sāksies 15. sept. Eksāmeni no 1.—13. sept.

Tautsaimn. fak. Pārbaudījumi grāmatvedības teorijā notiks 3. un 8. maijā plkst. 9.30. Iepriekš jāpierakstās fakultātes kanceļejā.

Doc. L. Ausejs ziņo, ka klausura apdr. matemātikā notiks 3. maijā.

Mat. un dabas zinātņu fak. Papildu klausuras sfairiskā trigonometrijā notiks 6.V. plkst. 15, 9.V. plkst. 17, 13.V. plkst. 15.

Teolog. fak. Akadēmiskos gala pārbaudījumus noturēs no 15.—20. maijam. Reflektantiem jāiesniedz attiecīgs lūgums, pieliekot klāt studiju grāmatītiņu, līdz 8. maijam. Doc. E. Gēliņš eksāminēs chronoloģijā katru pirmdienu no plkst. 10—12 līdz sēmeštra beigām.

Lauksaimn. un inžen. fak. studentiem prof. Kraus ziņo, ka geoloģijas eksāmenu un kollokviju termiņi būs 5. un 10. maijā.

Ekskursijas geoloģijā notiks 3. maijā uz Rullu kalnu, 7. maijā uz Siguldu.

Medicīnas fak. studentiem prof. E. Fērmanis ziņo, ka pārbaudījumus mikrobioloģijā un higiēnā noturēs līdz š. g. jūnija mēnesim. Uz mikrobioloģijas pārbaudījumu iepriekš jāpierakstās.

Pagājušā ziemas sēmeštrī Austrijas augstskolās pēc rektorātu sniegtām oficiālām ziņām bij immatrikulēti pavisam 86 Latvijas pilsoņi. Bez tam 11 Latvijas pilsoņi strādāja pie diplomu darbiem; tadā kārtā Latvijas studentu Austrijā bij 97 (deviņdesmit septiņi). No tiem Vīnē studēja 75, Gracā — 21 un Insbrukā — 1. Pēc mācības iestādēm studenti sadalās: universitātēs — 46 (med. — 30, jur. — 7, fil. — 9), Tirdzniecības augstskolā — 28, Tehniskās augstskolās — 20, citās mācības iestādēs — 3.

Gandrīz visi studenti ir apvienoti Latvijas studentu biedrībā Austrijā Vīnē un viņas nodaļā Gracā.

Atbild. redaktors: cand. oec. Frīdrihs Hūns

Redaktors: „Studenta” kolleģija.

Izdevējs:

L. Ū. studentu vienotību „VIENKOPA”

Rasetnes, oriģin. RICHTER un c. fabrik.
Logaritm. linejāli sist. „RIETZ” u. „ELEKTRO”
Zīmēj. papīrs „SCHÖLLERSHAMMER”
un visi citi zīmēšanas piederumi
AUGSTSKOLAS AUDZĒKŅIEM — RABATS.

Holländer un Friedländer

DIB. 1903. G. Valņu ielā 31. DIB. 1903. G.

Foto-ateljē
Hebenspergers
un Ko.

Ipašn. Zvirbulis
Elizabetes ielā 49
Tajr. 27378
Atvērta arī svētdienās
Studējošiem cenas pazeminātas

Doma Muzejs

atvērta svētdienās
no pulkst. 11—2.

¹⁾ Princese Elizabete — Saksijas-Veimāras hercoga meita.